

Instytut Pamięci Narodowej

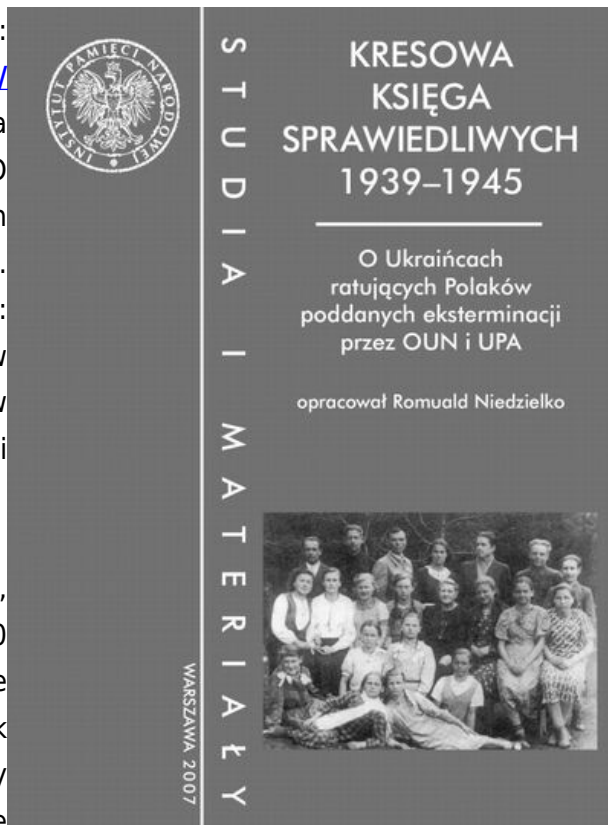
<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8894,Kresowa-Ksiega-Sprawiedliwych-w-trzech-jezykach.html>
27.04.2024, 09:07

Kresowa Księga Sprawiedliwych w trzech językach

W bibliotece cyfrowej IPN pod adresem: <http://pamiec.pl/portal/pa/1534/12487/> można pobrać bezpłatny e-book „Kresowa księga sprawiedliwych 1939–1945. O Ukraińcach ratujących Polaków poddanych eksterminacji przez OUN i UPA”, oprac. Romuald Niedzielko, Warszawa 2007 (seria: „Studia i materiały”, t. 12). Publikacja w formatach PDF, PUB i MOBI dostępna jest w trzech językach: polskim, ukraińskim i angielskim.

Korzystając z zachowanych relacji świadków, w książce odnotowano wydarzenia w 500 miejscowościach (na około 4 tysiące zaatakowanych ogółem), w których z rąk OUN-UPA poniosło śmierć blisko 20 tysięcy Polaków. Część skazanych na zagładę polskich mieszkańców otrzymała pomoc humanitarną ze strony ukraińskich sąsiadów, zazwyczaj członków rodzin mieszanych, krewnych lub przyjaciół, czasem nieznanymi, kierującymi się chrześcijańską miłością bliźniego, w sporadycznych przypadkach – także ze strony katów.

Zachowani we wdzięcznej pamięci ocalonych Ukraińcy – główni bohaterowie tej książki (ponad 1300 osób, niestety częstokroć anonimowych) zasłużyli na zaszczytne miano „sprawiedliwych” i na publiczne uhonorowanie, ponieważ z narażeniem życia, indywidualnie, a nawet całymi rodzinami, przeciwstawili się czynnie ludobójstwu. Ostrzegali przed napadem, udzielali schronienia, wskazywali drogi

ucieczki, zaopatrywali w żywność i ubranie, przewozili w bezpieczne miejsce, do lekarza czy szpitala, przyjmowali pod opiekę, a nierzadko na długoletnie wychowanie sieroty po zamordowanych, odmawiali wykonania rozkazu zabicia członka własnej rodziny - np. żony lub męża - narodowości polskiej. Dzięki aktom solidarności i miłosierdzia ocalały zarówno pojedyncze osoby, jak i całe wsie (łącznie ponad 2,5 tysiąca osób). Kilkuset Ukraińców wykonawcy „akcji antypolskiej” ukarali śmiercią, uważając udzielanie pomocy „Lachom” za zdradę ukraińskich ideałów narodowych.